

overhoop

Samen voorbij trauma
Van preventie tot herstel

Opgroeien

Vlaanderen
is kansrijk opgroeien

Koning
Boudewijnstichting

Samen werken aan een betere samenleving

Kinderen en jongeren die te maken krijgen met ingrijpende gebeurtenissen liggen vaak **overhoop** met zichzelf en de wereld.

Een verhaal '**over hoop**' en over veerkracht, omdat er in de aanpak van trauma ook kansen liggen.

A large, white 'overhoop' logo is centered on the blue background. The word 'overhoop' is in a bold, lowercase, sans-serif font. A thick white curved line underneath the 'hoop' part forms a wide smile.

Samen voorbij trauma
Van preventie tot herstel

overhoop

Situering

- De afgelopen jaren is er steeds **meer aandacht voor mentaal welzijn** in onze samenleving. We zijn ons ook meer bewust van de impact van negatieve ervaringen tijdens de kindertijd.
- Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin Crevits gaf de Koning Boudewijnstichting de opdracht om een project uit te werken dat zich richt op **sensibilisering, preventie en aanpak van negatieve ervaringen in de kindertijd** en het mogelijke ontwikkelingstrauma dat daaruit voort kan komen.
- Focus ligt op de rol van de **eerste lijn, op samenwerking, op het verbinden van kennis en inzichten**

Brede uitrol in 60 eerstelijnszones

- Bewustmaking – Preventie – Vroegdetectie – Samenwerking versterken
- Handelingsdurf vergroten van 0de – 1ste lijn actoren
- Impactvolle acties gericht op kinderen & jongeren (-9m tot 14j), ouders, gezinnen, steunfiguren...
- Krachten bundelen met oog op verduurzamen

Brede uitrol in 60 eerstelijnszones

Fase 1

Terreinverkenning

Inventariseren van bestaande inzichten en goede praktijken.

Resultaat:

- Werkplan
- Inspiratienota

Timing

december 2022 – juni 2023

Fase 2

Pilootprojecten

(Door)ontwikkelen en uittesten van instrumenten (bijv. zorgpad, vorming, methodiek) die de eerste lijn kunnen ondersteunen bij preventie en aanpak van ontwikkelingstrauma.

Leidraad: inspiratienota

Ondersteuning:

- Leernetwerk
- Onderzoek
- Online platform
- Sensibiliseringscampagne en webpagina

Timing

november 2022 – december 2024

Fase 3

Eerste lijn aan zet

De 60 ELZ gaan aan de slag rond het thema
➔ 60 IMPACTVOLLE TRAJECTEN

Leidraad: inspiratienota en learnings uit fase 2

Ondersteuning:

- Coaching
- Onderzoek
- Ondersteuning op maat
- Uitwisseling
- Online platform
- Sensibiliseringscampagne en webpagina

Timing

oktober 2024 – december 2025

Eerstelijnszone Waasland

- Traject
 - Oktober 2024 – december 2025
 - € 35.000 / eerstelijnszone = € 70.000 / Waasland
 - Loonkosten en werkingskosten
 - Werkplan: 20 december 2024 (flexibel werkdocument)
- Breed kader
 - Opportuniteit om bestaand aanbod te versterken
 - Waar zijn er noden en hiaten?
- Gedragenheid
 - Zorgraad Eerstelijnszone
 - Netwerk Jeugdhulp Waas en Dender
 - Perinataal netwerk
 - Verkennende gesprekken

Eerstelijnszone Waasland

- Verkennende fase (centrale vraag: waarop gaan we inzetten in het Waasland?)
 - Bestaand aanbod
 - De Wase Kiem
 - Netwerk Jeugdhulp Waas en Dender

Bestaand aanbod

- Bevraging Inge Van Loo (8 oktober)
- Overzicht

Eerstelijnszone Waasland

De Wase Kiem (verkennend gesprek 9/12)

Zwangerschapscentrum dat kwetsbare zwangere vrouwen zowel in groep als individueel begeleidt tijdens en na de zwangerschap

- Focus op eerste 1000 dagen (MDO, zorgcoördinatie, sessies, BiB-tool...)
- Beperkte middelen (middelen lokale besturen, projectsubsidies)
- Continuering bestaande werking en aanbod
 - in afwachting implementatie perinataal zorgprogramma interfederaal plan
- Aanvraag pilootproject ingediend
 - netwerk niet vermeld

Eerstelijnszone Waasland

Netwerk jeugdhulp Waas en Dender (10/12/2024)

- Expertise over noden in de sector
- Op basis van bouwstenen Overhoop en inspiratienota
- Doel
 - Scope verkleinen (thema, bouwsteen, doelgroep...)
 - Methodiek
 - Geëngageerde partners

Eerstelijnszone (17/12/2024)

- Personeelsinzet en middelen
- Duurzaam karakter

ACTIES IN 2024

2

WORKSHOPS

Reeks van 5 workshops die worden verzorgd door het Familieplatform en het Vlaams Expertisecentrum Kindermishandeling

4

DOORVERWIJSTOOL

Samen met onze partners werd op basis van een matrix een doorverwijstool ontwikkeld. Hierin willen we zoveel mogelijk organisaties en diensten vermelden die werken rond het thema 'ontwikkelingstrauma'

1

VEERKRACHTFOLDERS

4 handige veerkrachttips voor kinderen die opgroeien in bijzondere omstandigheden en hun ouders

3

E-LEARNING

De info vanuit de workshops wordt gebundeld en beschikbaar gesteld via e-learnings in het teken van duurzaamheid

Inspiratiegids

8 bouwstenen

1. Bewustzijn creëren en erkenning geven
2. Op maat van elk kind en zijn/haar context
3. Nesten rondom nesten: creëer netwerken rondom kinderen en gezinnen
4. Inzetten op vaardigheden voor veerkracht: veilige relaties en regulatie van stress
5. Creëer als dienst- en hulpverlener de nodige allianties
6. Van vroegsignalering tot herstel
7. Samen lerend doen wat werkt
8. Versterk medewerkers en organisaties

WWW.SAMENOVERHOOP.BE

100-tal inspirerende praktijkvoorbeelden

Vanuit literatuurstudie, gesprekken met consortiumleden en andere experts, focusgroepgesprekken

SAMEN VOORBIJ TRAUMA

Samen voorbij trauma, van preventie tot herstel. OverHoop nodigt je uit om samen met alle andere professionele en informele zorg- en hulpverleners een ondersteunend 'nest' rondom elk gezin te bouwen. Want goed zorg dragen voor een positieve ontwikkeling van elk kind, dat is een taak die op vele schouders rust.

Bouwsteen 1

Bewustzijn creëren en erkenning geven

- Werken aan een groeiend bewustzijn
 - Inzetten op vroege detectie en signalering
 - Breed bewustzijn bij ouders, zorgfiguren en professionals
 - Signaalfunctie nulde- en eerstelijnsactoren
- Voorbij het gedrag kijken
 - Verschuiving van perspectief
 - Wat heeft dit kind meegemaakt waardoor het op deze manier reageert?
 - Op een milde en verbonden manier in gesprek gaan

Bouwsteen 2

Op maat van elk kind zijn/haar context

- Kind en zijn/haar specifieke context centraal
- Samenspel ouder-, kind- en omgevingsfactoren
- Oog hebben voor kinderen en ouders met specifieke zorgnoden (bijv. armoede, culturele achtergrond)
- Nood aan maatwerk
- Verschillende zinvolle interventies (individueel-groepsaanbod, eenmalig-langdurig, ambulant-residentieel, preventief-herstelgericht)
- Kinderen ondersteunen om hun verhaal te tonen

Bouwsteen 3

Nesten rondom nesten: creëer netwerken rondom kinderen en gezinnen

- Kind en zijn/haar specifieke context centraal
- Veilige netwerken rondom kinderen en gezinnen bouwen
- Niet iedereen beschikt over netwerk om op terug te vallen
- Informele en professionele netwerken
 - Gemene deler: inzetten op veiligheid en verbondenheid
- Ouders versterken in creëren positieve en warme relaties
- Herkenbare en vertrouwde brugfiguren

Bouwsteen 4

Inzetten op vaardigheden voor veerkracht: veilige relaties en regulatie van stress

- Ontwikkelen van krachtige en veilige relatie waarbinnen stress geleidelijk aan weer in de juiste balans kan gereguleerd worden
- Kinderen ondersteunen in werken aan sociale vaardigheden, zelfregulatie of omgaan met pestgedrag
- Veilige relaties: rol ouders en zorgfiguren

Bouwsteen 5

Creëer als dienst- en hulpverlener de nodige allianties

- Nood aan een holistische aanpak
- Vanuit een gemeenschappelijke visie sterk samenwerken
- Mandaat om het doel en processen van de samenwerking te bewaken en bij te sturen waar nodig
- Zorgverlening maximaal op elkaar laten aansluiten, informatie delen, aanbod coördineren
- Samenwerking tussen professionele en informele netwerken

Bouwsteen 6

Van vroegsignalering tot herstel

- Nodige continuïteit doorheen verschillende levensfases van het kind
- Continuïteit in relaties en informatieoverdracht
- Postnatale zorg plannen voor de geboorte van het kind
- Niet-loslatende zorg
- Vertrouwensvolle afspraken tussen zorgfiguren
(bijv. samenwerking tussen scholen en eerstelijnszorg)

Bouwsteen 7

Samen lerend doen wat werkt

- Goede praktijken en ontwikkelde expertise
- Weinig inzicht op impact interventies
- Naast kwantitatieve resultaten, ook nood aan kwalitatieve effectenmeting
- Lerende netwerken en online platforms
- Ervaringsdeskundigheid: stem van betrokken persoon horen

Bouwsteen 8

Versterk medewerkers en organisaties

- Voldoende aandacht voor ontwikkeling van kennis en inzichten
- Continue coaching en intervisie
- Organisaties moeten voorwaarden creëren om traumasensitief te kunnen werken: organisatiecultuur en beleid
- Welke waarden wil je als organisatie uitdragen?

Waasland?

1. Bewustzijn creëren en erkenning geven
2. Op maat van elk kind en zijn/haar context
3. Nesten rondom nesten: creëer netwerken rondom kinderen en gezinnen
4. Inzetten op vaardigheden voor veerkracht: veilige relaties en regulatie van stress
5. Creëer als dienst- en hulpverlener de nodige allianties
6. Van vroegsignalering tot herstel
7. Samen lerend doen wat werkt
8. Versterk medewerkers en organisaties

Scope?

Doelgroep?

Methodiek?

Engagement?

- Expertise?
- Werkgroep?
- Interesse in deelname activiteiten?